

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
TOLDY FERENC GIMNÁZIUM, 1015 BUDAPEST, TOLDY F. U. 9.

A TOLDY FERENC GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

BUDAPEST, 2013. március

I.
NEVELÉSI PROGRAM

Tartalom

1. Bevezetés.....	4
2. Az iskola története.....	4
3. Az iskola helye és szerepe.....	6
4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.	6
5. A személyiségfejlesztéssel valamint a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok, eszközök, eljárások.....	8
6. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, eszközök, eljárások.....	10
7.A környezeti nevelés programja.....	15
8.A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	16
9.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	21
10.A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	23
11.A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái.....	24
12.A tanulmányok alatti vizsgák rendje, a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	25
13.A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	27
14.Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	28

*Schola! nevelj agyat és ne
gomolygó gőzt a fejekben!
Schola! nevelj szívet és nem
hegyezett könyököt!*

(Weöres Sándor: A Toldy Gimnázium emlékkönyvébe)

1. Bevezetés

A Toldy Ferenc Gimnázium pedagógiai programja kapcsolódik azokhoz az országos vagy helyi dokumentumokhoz, amelyek szabályozzák iskolánk működését. Ezek közül a legfontosabbak:

- A közoktatásról szóló többször módosított 2011/CXC törvény a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban Nkt.)
- Az ehhez kapcsolódó, illetve az iskola működését befolyásoló egyéb országos érvényű jogszabályok
- A Nemzeti Alaptanterv (NAT)
- A kerettanterv
- Az iskola alapító okirata
- Az iskola szervezeti és működési szabályzata (SzMSz.)
- Az iskolai házirend

2. Az iskola története

A Toldy Ferenc Gimnázium egyike a főváros legrégebb iskoláinak.

A Budai Csász. Kir. Felsőreáliskola - a mai gimnázium elődje - 1854-ben alapított császári rendelettel. Ebben az időben Pest-Budán mindössze három középiskola működött. A reáliskola az addigi latin, elméleti képzést és humán műveltséget nyújtó gimnázium mellett egy technikai, természettudományos irányú, modern nyelveket tanító iskolatípus volt, létjogosultságához a polgárosodó Magyarországon aligha férhetett kétség. Az oktatás 1855-ben kezdődött a reáliskolai tantervnek megfelelően és folyt kisebb-nagyobb változásokkal egészen a gimnáziummá alakulásig, kezdetben hat, majd nyolc évfolyamon. 1859-ben készült el az iskola jelenleg is használt épülete *Petschnig János* tervei alapján. A kétemeletes épület sárga és vörös nyerstéglából készült, faragottkő díszítésekkel. Oroszlános rézkilincseről nevezetes kapuja és csúcsíves folyosóinak ablakai a Toldy Ferenc utcára néznek, míg osztálytermeiből a város háztetőire, tornyaira, a Parlament kupolájára nyílik kilátás. Az épület romantikus atmoszférája mély nyomokat hagyott minden toldysban - talán ez is magyarázza, hogy száznegyven év alatt oly sok művész került ki a nem mindennapi falak közül.

Kezdetben a tanítás nyelve német volt egészen a kiegyezésig. Az iskola alapító igazgatója *Schenzl Guidó* és utóda, *Say Móric* nagyszerű tanári kart építettek fel. A tanárok szinte valamennyien

szaktárgyak és tudományágak legjobbjai közül kerültek ki, számosan tagjai voltak az MTA-nak is, pl.: *Hankó Vilmos, Heller Ágost, Horváth János*, vagy *Jánosi Béla*. Schenzl maga is tudós meteorológus volt, ő alakította meg az Országos Meteorológiai és Földdelejtességi Intézetet. Az iskolában sokáig működött egy meteorológiai obszervatórium, amelynek fontos feladata volt a közép-európai csillagászati dél mérése. 1942-ig a főváros lakossága számára a Toldy épületéből fölhangzó ágyúlövés jelezte a delet.

A diákság társadalmi összetétele a múlt században, de még a két világháború között is változatosnak mondható, többségük tisztviselők, tanárok, katonatisztek, kisiparosok és kiskereskedők gyermekei, de napszámos vagy munkás családból származók éppúgy jártak ide, mint a Goldberger gyerekek, vagy éppen *Habsburg László* főherceg.

A fegyellemmel ritkán volt nagyobb baj, az iskolatörténet legkülönbözőbb korszakaiban élt egyfajta toldys szellem, amelynek alapja a józan önmérséklet, a tolerancia és - ahogy az egykori diák, *Németh László* írja - a "budai jólneveltség" volt. Komoly magaviseleti problémák főként a két világháború alatt, illetve az azokat követő nyugtalan időkben merültek fel, amikor a politika expanziójának nemigen tudtak gátat vetni az iskola mégoly vastag falai sem. Mindazonáltal az iskola tanárai és növendékei általában nemigen bizonyultak fogékonyak a szélsőséges eszmék iránt.

1920-ban az iskola fölveszi *Toldy Ferenc* irodalomtörténész nevét, másfél évtizeddel később a főreáliskolából gimnázium lesz. Ettől az időtől kezdve az iskola neve mindmáig *Toldy Ferenc Gimnázium* - eltekintve az 1951-54-es időszaktól, amikor rövid ideig *Fürst Sándor* nevét viseli. A két háború közti időszakban is kiváló tanári kar épül ki, a régi nagyok, pl. *Koczogh András* mellett ott vannak az új nemzedék később legendássá vált alakjai, hogy csak *Sykó Dezsőt* vagy *Földi Bélát* említsük, akik a hatvanas évekig meghatározó tanáregyéniségei a gimnáziumnak.

1945-ben, az ostrom napjaiban az épületet találat éri, az északi szárny teljesen kiég. Elpusztul a könyvtár, a bútorok és a szertári felszerelések egy része. Az ötvenes évek politikai légköre a gimnáziumi életre is negatív hatással volt, ám a tanári kar gerincét alkotó pedagógusok biztosítani tudták, hogy az iskola az elkerülhetetlen változások ellenére is megőrizze arcát. 1961-ben került az intézmény élére *Pataki Gyula*, aki harminc esztendeig, haláláig vezette az intézményt. Ez a korszak ismét a fellendülés korszaka. Pataki szeretetreméltó személyisége, bölcs türelme nagyban hozzájárult az iskolát ma is jellemző humánus légkör kialakulásához. A vezetése alatt kialakult tanári kar méltónak bizonyult a hagyományokhoz, munkájuk révén a Toldy ismét a főváros legjobb hírű gimnáziumai közé tartozik.

2002-2004 között *Földes László* tervei alapján épült fel az iskola új épülete, amelyben a tornacsarnok és kiszolgálóhelyiségei mellett helyet kapott az informatikai és a képzőművészeti tanterem, valamint az új orvosi rendelő is.

Az iskola a 2004/2005-ös tanévben ünnepelte fennállásának 150. évfordulóját. A több hónapon át tartó program keretében jubileumi felvonulást, koncertet, ünnepi színházi előadást, kiállítást és majálist rendezett. Valamint megjelentette a gimnázium történetét feldolgozó, tudományos igényű monográfiát.

Iskolatörténeti Gyűjtemény

A Toldy Ferenc Gimnázium Iskolatörténeti Gyűjteményének állománya évtizedek alatt halmozódott fel, s folyamatosan gyarapszik. Tárgyi emlékek, iratok, fotók alkotják a gyűjtemény anyagának zömét. Egykori toldys diákok és tanárok juttatják el az intézménybe kedves emlékeiket vagy azok egy részét. Több esetben az örökösök gondoskodnak arról, hogy az elhunyt toldys pedagógus hagyatékának iskolatörténeti jelentőségű része a gyűjtemény részévé váljon. 2004-ben és 2005-ben, a 150. évforduló tiszteletére rendezett iskolatörténeti kiállítás anyaga is nagymértékben a gyűjtemény állományából építkezett. Az iskolatörténeti emlékek feldolgozása folyamatos, s a munkálatokba toldys tanítványainkat is bevonjuk.

3. Az iskola helye és szerepe

A Toldy Ferenc Gimnázium Budapest szívében, a Várhegy keleti lejtőjén helyezkedik el, diákjaink csaknem 90%-a a főváros első, második vagy tizenkettedik kerületében lakik. Főként olyan családok választják iskolánkat, amelyekben fontosnak tartják a gyermekek eredményes felkészítését a sikeres felsőfokú tanulmányokra illetve az ösztönző és gyermekbarát iskolai légkört. Sok család választásának alapja a családi tradíció. Arra, hogy a budai polgárok szívesen hozzák ide gyerekeiket, bizonyíték az elmúlt évek átlagosan hat-hétszeres túljelentkezése.

Iskolánk hatosztályos gimnáziumként működik. Ez a szerkezet egyrészt jól alkalmazkodik a gyermekek érettségéhez és lelki fejlődéséhez, megfelelő életkorban tudja kiválasztani a középiskolai tanulmányokra képes tanulókat, másrészt megfelelő kereteket kínál az intézmény tehetséggondozó feladatainak beteljesítéséhez. Az utóbbi évtized eredményeit figyelembe véve a Toldy mind a sikeres nyelvvizsgák, mind az egyetemi és főiskolai felvételik tekintetében Buda *egyik* legeredményesebb iskolájának számít.

2004 óta gimnáziumunk az Eötvös Loránd Tudományegyetem Gyakorlólhelyévé vált. Az együttműködésnek köszönhetően részt veszünk a középiskolai tanárképzésben, a gimnáziumban folyó munkát pedagógusképzési koordinátor hangolja össze. A folyamatos kapcsolat a magas szakmai színvonal megőrzését is elősegíti.

4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A gimnázium törvényben megfogalmazott legfontosabb feladata, hogy felkészítse diákjait felsőfokú tanulmányokra. Ez az igény elsősorban bizonyos ismeretek megtanításával, képességek és készségek kialakításával, fejlesztésével teljesíthető. A gimnázium másik fontos feladata – amelyet joggal várhatnak el az iskolahasználók – a nevelés, hiszen a család után az iskola a gyermekek személyiségformálásának és értékrendje kialakításának másik fő színtere.

Értékek és elvek

A Toldy Ferenc Gimnázium miként a múltban, úgy a jövőben is igyekszik megfelelni ezeknek a követelményeknek. Az iskola épületének 1857-ben letett alapkövére a következő szöveg került:

“Álljanak fenn e csarnokok – melyek e kő fölé fognak boltozódni – e komoly idők emlékeként messze századokig, s a szellem, mely őket átlengi, legyen mindenkor (...) a hazaszeretet, a polgári erény, a haladás, az egyetértés és a béke szelleme.”

Iskolánk az elmúlt 160 évben igyekezett megőrizni az alapköbe vésett értékeket, s ezek ma is – kiegészülve a szabadság eszméjével – meghatározzák a Toldy szellemét. Fontos feladatunknak tartjuk morális és kulturális értékek közvetítését, legfőképpen a becsületességet, a toleranciát, a segítőkészséget, a műveltséget, a természet és a környezet védelmét, az egyetemes és a nemzeti kultúra értékeinek megismertetését.

Minden iskola a jövő számára dolgozik – a gyermek és az ország jövőjéért – ezért mindenképpen válaszolnia kell a kor kihívásaira. Ennek nem mond ellent, hogy a Toldy Ferenc Gimnázium mindennapi munkáját irányító elvek és pedagógiai célok elsősorban a toldys

hagyományból táplálkoznak. Meggyőződésünk, hogy ez megfelelő alap a jövőre is. Ezek a hagyományok határozzák meg az iskola légkörét – ami a Toldy összetéveszthetetlen sajátossága. A toldys légkör – amely tanár és diák kölcsönös tiszteletén és közvetlen, gyakran szeretetteljes kapcsolatán alapul – megfelelő környezet diákjainknak nemcsak a tanuláshoz, de általában az életükhöz is – hiszen 12-18 éves korban napjaik nagyobb részét intézményünk falai között töltik. Iskolánkra jellemző a szülők által gyerek-centrikusnak nevezett attitűd, amely elsősorban ösztönöz, és csak ritkán büntet, ugyanakkor egyértelműen felmutatja azokat az értékeket, amelyeket fontosnak tartunk. A pedagógiában nélkülözhetetlen következetesség mellett nevelő erejűnek gondoljuk és elvszerűen gyakoroljuk a megbocsátás erényét is.

Célok és feladatok

Célunk, hogy az intézményünkből kikerülő diákok öntudatos, hasznos polgárrá, autonóm és a környezetükért felelősséget érző személyiséggé, boldogságra képes emberré váljanak.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink magas szinten sajátítsák el a gimnáziumi tananyagot, művelt, tudásuk megújítására képes, önállóan gondolkodó, konstruktív személyiséggé fejlődjenek. Legyenek képesek az együttműködésre szűkebb és tágabb környezetükkel, valamint saját személyiségük vállalására.

Mindezek érdekében feladatunk az alapkészségek (olvasás, szövegértés, szövegalkotás írásban és szóban, számtan/matematika) továbbfejlesztése, hiszen ezek a készségek a további fejlődés alapjai. Ide soroljuk a tanulási képesség fejlesztését, hatékony tanulási technikák megtanítását is.

Fontosnak tartjuk az általános gondolkodási képességek fejlesztését, különösképpen a problémamegoldás, döntéshozatal és a kreatív gondolkodás terén. Képesé tesszük tanulóinkat a változások megértésére, információk szerzésére, használatára; szövegek, képek és szimbólumok feldolgozására. Folyamatosan fejleszteni kívánjuk diákjaink konfliktuskezelő, kommunikációs és vitakészségét, valamint együttműködési és vezetési képességét.

Feladatunknak tekintjük tanulóink adottságainak személyre szóló feltárását, önismeretük, saját sorsukért érzett felelősségük erősítését. A személyiségformálás terén fontosnak tartjuk az önértékelés és önirányítás fejlesztését, a közösségért érzett felelősség kialakítását és a társas hajlam fejlesztését, valamint hogy tanulóink tartsák be a társadalmi együttélés szabályait; mentalitásukat és cselekedeteiket a tisztességre való törekvés hassa át.

Az állampolgári nevelés kapcsán feladatunk demokratikus értékeink hiteles bemutatása, a hazaszeretetre, demokráciára, toleranciára és ökológiai szemléletre nevelés.

A nevelés alapvető feladatának tartjuk az egészséges életre nevelést, a tanulók fizikai képességeinek fejlesztését, és hogy a testi-lelki higiénia, az egészséges életmód és a rendszeres testmozgás természetes igényükké válják.

Eszközök és eljárások

A fenti célokat tanórai és tanórán kívüli, valamint iskolai és iskolán kívüli tevékenységek révén valósítjuk meg. A nevelő-oktató munka tervezésében szervezésében végrehajtásában az irányító szerep a pedagógusoké, akiknek a munkáját a nevelést segítő nem pedagógus dolgozók valamint az intézményt működtető szervezet technikai dolgozói segítik. Pedagógus és tanuló viszonyát mindenkor a kölcsönös tisztelet és a partneri kapcsolat jellemzi. Iskolánk nevelési-oktatói céljait a tanulók és a szülők együttműködésének segítségével valósítja meg.

A köznevelést szabályozó jogszabályok, az iskola egyéb szabályzatai (SzMSz, Házirend), a jelen dokumentum 5-14. fejezetei valamint a II. részben kifejtett helyi tantervek részletesen szabályozzák a nevelő oktató munka főbb eszközeit és eljárásait.

5. A személyiségfejlesztéssel valamint a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok, eszközök, eljárások

A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés iskolánkban egymást segítő és kiegészítő folyamatok. A tanórai és tanórán kívüli foglalkozások és programok mindegyikében kiemelt szempont, hogy azok elősegítsék a tanulók személyiségének fejlődését illetve a szűkebb és tágabb környezetükkel, közösséggel való együttműködést.

A tanórákon a képesség és készségek fejlesztésére és az ismeretek átadására helyeződik a hangsúly, ugyanakkor valamennyi tantárgy tanterve alkalmat ad olyan témák tárgyalására és olyan pedagógiai módszerek alkalmazására, amelyek a személyiségfejlesztést illetve a közösségfejlesztést szolgálják. Ilyen témák, módszerek és eljárások segíthetik a NAT-ban szereplő közös követelményekben megfogalmazottak teljesítését. Segítsük elő harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. A tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt, becsüljék meg ezeket, kapcsolódjanak be környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába; kritikai módon és etikusan tudják használni az infokommunikációs lehetőségeket. A pedagógusok fejlesszék a tanulóknál a beteg, sérült, fogyatékos embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartást. A tanórai csoportmunka, a tanórán kívüli tevékenységek, a közérdekű munka, az iskolai csapatsportok, a drámapedagógiai módszerek valamint a diákok aktivitására építő pedagógiai módszerek alkalmazása elősegíti a diákok együttműködési készségének fejlődését is.

A diákok személyiségfejlődésének és az egyes osztályközösségek fejlődésének alakításáért illetve nyomon követéséért az osztályban tanító valamennyi pedagógus felelős. Kiemelt szerepe van az osztályfőnöknek, aki összehangolja a pedagógusok munkáját, különös figyelemmel követi nyomon az osztályába tartozó diákok személyiségfejlődését, valamint az osztályfőnöki órákon és egyéb osztályprogramok segítségével a leghatékonyabban alakíthatja az osztályközösség fejlődését.

A személyiség fejlesztése, a tehetséggondozás, a közösségfejlesztés, az ismeretek átadásának, képességek és készségek fejlesztésének és az esztétikai illetve az egészséges életmódra nevelésnek is fontos színterei az iskolánkban hagyományként létező tanórán kívüli tevékenységek, amelyek igen nagy szerepet játszanak a Toldy arculatának formálásában.

Ezért ezek tudatos tervezése, elhelyezésük a tanév rendjében, pedagógiai céljaik fel- és elismerése, az ezekben rejlő pedagógiai lehetőségek kiaknázása fontos stratégiai kérdés munkánkban.

Kihelyezett tanórák: az osztályfőnöki munkaprogram részeként, amelyben a színház- és mozi látogatás, közös osztályszintű ünnepek, klubdelutánok, sportprogramok, játékok stb. mellett az évenként legalább egy alkalommal (az írásbeli érettségi vizsgák ideje alatt) megszervezett kihelyezett tanórák a csoportkohézió erősítésében, és az egyéni személyiségfejlesztésben egyaránt nagy jelentősége van. Tudatos, körültekintő megszervezésével élményszintű ismeretekhez juttatjuk diákjainkat (természet, kultúra, honismeret, sport stb.). Az iskolán kívüli, két vagy háromnapos esemény költségeit a szülők és az iskolát támogató alapítványok viselik.

Kihelyezett tanórák a 7. évfolyamon: ezeket a speciális foglalkozásokat a 7. évfolyam számára a tanév utolsó hetében szervezzük. Szerepük a környezettel való szorosabb kapcsolat megerősítése, a

közvetlen tapasztalatok megszerzésének biztosítása. Az iskolán kívüli, háromnapos esemény költségeit a szülők és az iskolát támogató alapítványok viselik.

Határon túli kirándulások: minden évben az iskola egyik évfolyama számára szervezett határon túli kirándulásaink nemcsak a magyar kultúra jobb megismerését és megértését szolgálják, de hozzájárulnak a nemzeti összetartozás érzésének kialakításához, megőrzéséhez.

Diákszéna: az egész évben folyamatosan működő, a diákok által évenként választott Iskolai Diákbizottság vezetősége évente hívja össze a saját munkarendjének megfelelően. Ez a fórum és ez a szervezet a közéletiségre, a demokráciára nevelés fontos terepe.

Iskolai ünnepélyeink (évnyitó, évvég, ballagás stb.): az iskolai közösség kohéziójának megerősítését szolgálják, a nemzeti ünnepek (október 23. és március 15.) alkalmával szintén iskolai keretek között megrendezett ünnepségek pedig a nemzeti közösséghez tartozás tudatosítását segítik. Pedagógiai hasznos, a nevelői feladatok megvalósítására lehetőséget biztosító formákban szervezzük meg az aradi vértanúk valamint a kommunizmus és a holokauszt áldozatainak emléknapját.

Diákcsere: a külföldi diákcsere a nyelvtanítás fontos részét képezi. Lényeges elemük a személyes kapcsolatok kialakítása az adott országban élő családokkal, iskolával, emberekkel és más országok kultúrájának megismerése.

Toldys Diáknapok (TDN): a hosszú ideje hagyományosan évente a báli időszakban megrendezésre kerülő egyhetes rendezvénysorozat széleskörű ismereteket és pedagógiai lehetőségeket nyújt a humán és reál tudományok, a művészetek, a nyelvek és kultúrák, a sport különböző területein. Ez a rendezvénysorozat sok lehetőséget biztosít diákjainknak az önálló munkára és szervezésre; erősíti a tanárok és diákok hagyományosan jó kapcsolatát.

Bálok: elsőéveseink számára novemberben Gólyabált, végzős diákjainknak a TDN záró-programjaként Szalagavató bált rendezünk.

Osztályszínijáték Fesztivál: a diákok önálló kezdeményezéseként az első félév során Osztályszínijáték Fesztivált rendezünk. A Fesztivál fontos pedagógiai célja, hogy diákjaink délutáni szabadidejüket itt az iskolában, együtt, számukra hasznos módon töltsék és kipróbálják magukat különböző élethelyzetekben úgy, hogy ez számukra veszélytelen. Ezzel fejlesztjük kapcsolatteremtési készségüket, toleranciájukat és a produkciót vezető osztályfőnökkel, tanárokkal együttesen megélt élményhez jutnak. A fesztivált évente rendezzük meg.

Karácsonyi és tavaszi komolyzenei koncertek: a művészeti nevelés egyik fontos területe a zeneoktatás. A koncertek az együttműködés örömein túl az iskolai közösség erősítéséhez is hozzájárulnak.

Sítábor: évente változó, a tanév rendjében meghatározott időpontban tanulóink számára lehetőséget biztosítunk, hogy megtanuljanak síelni illetve továbbfejlesszék tudásukat e téren is. Emellett a többi közösségi programhoz hasonlóan nagy szerepe van a közösségi nevelésben és a személyiségfejlesztésben is.

Nyári táborok: a nyár elején az érdeklődő diákoknak kerékpártúrát és evezőtúrát szervezünk, amelyek egyaránt részei az egészségre és a közösségi életre nevelésnek. A tanítás megkezdése előtti héten *Toldys Tábor* szervezünk érdeklődési körök szerinti csoportokban. A táborban a komoly munkára és a játékos, együttes időtöltésre egyaránt lehetőség nyílik.

Diáksportkörök: Elsősorban az iskola létesítményei által lehetőséget biztosító sportágakban (labdajátékok) működik. Rendszeres délutáni edzésekkel, a diákolimpiákon és korosztályos bajnokságokban való részvétellel nemcsak a testi nevelést, de a személyiségformálást és a közösségi készségek javítását is szolgálja.

Gólyatábor: A hetedik évfolyamba beiratkozott tanulók számára a 12. évfolyamosok szervezik. Hozzájárul nemcsak az új tanulók feszültségeinek oldásához és az osztályközösség kialakításához, de ahhoz is, hogy a legkisebbek könnyebben illeszkedjenek be a toldys közösségbe.

6. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, eszközök, eljárások

Az iskola a fiatalok életének azon színtere, ahol lehet, és az itt eltöltött idő az, amikor még lehet érdemi hatást gyakorolni személyiségfejlődésükre, így későbbi életmódjukra, szokásaikra. Az iskola feladata tehát az elsődleges prevenció, a megelőzés.

Kötelességünk segíteni diákjainkat, hogy eligazodjanak a felénk áramló információk rengetegében. Módot kell adnunk nekik az egészséges életmód kialakítására és begyakorlására, hogy felnőtt életükben is jó döntéseket hozzanak.

Az egészségfejlesztő munka hatékonyságát növeli, ha az iskola egy, az iskolai pedagógiai munka egészére kiterjedő, konkrét tervvel rendelkezik, amelyben az elérendő célok, elvégzendő feladatok mellett a gyakorlatban megvalósuló tevékenységeket is rögzítik. Nem kevésbé fontos az iskola tárgyi környezete és a mindennapok emberi kapcsolatainak (tanár-diák, diák-diák...) minősége sem. Minden iskolának a saját iskolahasználói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodó egészségnevelési feladatokat kell megfogalmaznia. A feladat jellege közös problémakezelést igényel, tehát nagyon fontos az iskolavezetés, az osztályfőnökök, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők együttműködése.

Az iskolai egészségfejlesztési munka irányítója az *Egészségfejlesztő munkacsoport*.

A munkacsoport tagjai:

- az iskola igazgatója vagy a területért felelős igazgatóhelyettes
- gyermekvédelmi felelős
- iskolapszichológus
- osztályfőnöki munkaközösség vezetője
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus
- biológia tanárok
- testnevelő tanárok, gyógytestnevelő tanárok

A munkacsoport évente áttekinti a stratégiát, tájékoztatja a nevelőtestületet és meghatározza az éves feladatokat. Év végén beszámol az elvégzett munkáról.

Segítő kapcsolatok, partnerek

Szülők

-A szülők megfelelő tájékoztatás után akár szakértelmükkel is aktívan tudják támogatni az iskola egészségnevelési programjait.

2. Iskolaorvos, védőnő

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, a testi fejlődés követése
- Szűrővizsgálatok a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére
- Szükség esetén a tanulók elsősegélyben részesítése.
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban, foglalkozások tartása.

3. Nevelési Tanácsadó.

Gyermekjóléti Szolgálat
Családsegítő és Gondozási Központ,
ÁNTSZ területileg illetékes hivatala
Rendvédelmi szervezet

Az egészségnevelés iskolai területei:

- Az egészséges életmód és az életszemlélet, magatartás kialakulása és megszilárdulása szempontjából lényeges, hogy az egészségnevelés az iskola pedagógiai rendszerébe, így az összes tevékenységébe beépüljön, ki kell terjedjen a diákok egészségvédelme mellett a tanárok egészségének védelmére is.
- A program tudást, készséget fejlesztő, de alapvetően cselekvésorientált
- A hagyományos – ismeretközvetítő, elrettentő - programok a hallgatóságot passzivitásra kényszerítik, ezért kevésbé hatékonyak. A diákok életében, választásaiban gyakran erősebb motivációk érvényesülnek, (kortárs kapcsolatok, média, reklámok...). Megtartva tehát a hagyományos módszereket szükséges kiegészíteni az iskolai tevékenységek körét olyan elemekkel, amelyek építenek a diákok aktív közreműködésére.

Az egészségnevelési program ki kell terjedjen az alábbi területekre:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- járványügyi-, és élelmiszerbiztonság megteremtése
- tanulási környezet megfelelő kialakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészség megőrzésében
- a családi élet kialakítása, családtervezés
- drogok hatásainak ismerete , ezzel összefüggésben a lelki és testi függőség kialakulása
- az egészségkárosító magatartás, a szenvedélybetegségek (a dohányzás, a túlzott alkoholfogyasztás- és a kábítószer használat) elkerülése
- az elsősegélynyújtás lehetőségei

- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete –
- barátság, a párkapcsolatok szerepe a személyiségfejlődésben
- a tanulás technikái, az idővel való gazdálkodás szerepe
- rizikóvállalás (mondj nem!)
- drogfogyasztás erkölcsi és jogi következményei
- az „internetfüggőség” feloldása
- az iskolán belüli bántalmazás megelőzése
- fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrálása

- az egészséges testtartás, a mindennapos testmozgás fontossága
- az aktív szabadidő
- mentálhigiéne / testi és lelki egészség /

A fenti célok eléréséhez többféle módszert kell alkalmaznunk és különféle szinteken szükséges a problémákkal foglalkoznunk.

Iskolai programok

Az iskolai programoknak az iskola minden tagját el kell érniük. Főleg az 1. pontban megfogalmazott célok elérését szolgálják, bár természetesen a különböző szintek feladatai átfedik egymást. Az iskola vezetésének szervezésében anyagi lehetőségeink figyelembevételével indítunk egészségvédelmi kampányokat.

Iskolánkban az osztályfőnöki munkát végző pedagógusok részt vettek elsősegélynyújtó tanfolyamon. Ezeket a tanfolyamokat rendszeresen szervezzük, hogy tudás friss maradjon és az új osztályfőnökök is részesüljenek a képzésben.

Gondot fordítunk az egészséges táplálkozás elősegítésére. Az iskolai büfében egyre több tápláló, a diákok testi fejlődését segítő élelmiszer kapható. Az ilyenek forgalmazása feltétele a büfé üzemeltetőjével kötendő szerződésnek.

Az iskolai Színjátszó fesztiválon, a TDN-on és a Szalagavatón a személyes feladatvállalás erősítésére és a jó példák bemutatására 1-1 osztály vállalja, hogy csak egészséges ételeket árusító büfét üzemeltet.

A iskola klubhelyiségében figyelem felhívó táblákat helyezünk el. A táblák különféle rendezvényekre, szűrővizsgálatokra, az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretekre utalnak.

Az iskola helyiségeinek világítását, fűtését, berendezésének állapotát folyamatosan fejlesztjük. A tanulókörnyezet állapota mélyen befolyásolja a diákok magatartását, ezért is ügyelünk a termek, folyosók, mellékhelyiségek tisztaságára.

A nevelőtestület aktív részvétele elengedhetetlen az egészségfejlesztés folyamatában. Szükséges tehát a pedagógusok számára rendszeres továbbképzések tervezése.

Az iskola vezetése keresi a pályázati lehetőségeket, melyek segítségével komplex egészségvédelmi ill. drog prevenciós programokat finanszírozhatnánk.

Tanórai foglalkozások

- Szaktárgyi órák témafeldolgozása

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez, de különös felelőssége van a biológiát, tágabb körben a természettudományokat tanító tanároknak. Minden évfolyamon szerepel a tantárgyi tantervekben a korosztálynak megfelelő, és a tananyaghoz igazodó egészségfejlesztési téma. Fontos, hogy minden tantárgy tantervében kapjon szerepet az egészséges életmód igényének kialakítása

Hasznos volna évfolyamonként heti fél óra egészségtan, de ez lehetőségeinket egyelőre meghaladja.

Ha az időjárás engedi, tartunk tanórákat a szabadban. Az iskola kertje alkalmas erre legalább a csoportbontásban tanított tantárgyak esetében. A jövőben kialakítunk a kertben egy olyan területet, ahol padok várják a vállalkozó kedvű tanárokat és diákokat.

- Gyógytestnevelés.

A 12-18 éves korosztály számára indokolt esetben elengedhetetlenül fontos a gyógytestnevelés órákon való részvétel. Ennek hatékonyságát, a tanulók motivációját növeli, hogy az iskolában, lehetőleg az órarendbe illesztve szervezzük ezeket az órákat.

- Osztályfőnöki órák

Az osztályközösség az érzelmi intelligencia finomításának, a konfliktuskezelés gyakorlásának, a társas kommunikációnak és a személyiségfejlesztésnek a legjobb terepe. Alapvető, hogy diákjaink elsajátítsák a problémamegoldás, döntéshozás, a nemet mondani tudás és a stressz kezelésének készségét.

Iskolánk drámatanárai segítik az osztályfőnökök munkáját a korszerű drámapedagógiai módszerek átadásával.

Az osztályfőnöki órákon minden évfolyamon félévente egy-egy meghatározott egészségvédelmi, mentálhigiénés problémát járunk körül. Ehhez segítségül hívunk külsősöket is (orvos, védőnő, szakértő, orvosi egyetemista, szülő...)

A biológia szakos kollégák mindenki számára használható bemutató anyagokkal támogatják az osztályfőnököket.

Az iskolai könyvtár filmgyűjteménye is eredményesen használható a prevenció témák feldolgozásához.

Az ifjúság számára rendezett témába vágó színházi foglalkozások is kiváló lehetőséget teremtenek a helyes magatartás, a jó válaszok belső kialakítására.

Az eredményes munka érdekében összehangoljuk a természettudományi munkaközösség és az osztályfőnöki munkaközösség éves terveit az iskolai programokkal és az iskolavezetés akcióival.

Tanórán kívüli foglalkozások

A testnevelés órákon és a délutáni sportköri foglalkozásokon mód nyílik a rendszeres testmozgásra.

Az osztálykirándulások elmaradhatatlan része a természetjárás.

Első osztályosaink erdei iskolában vesznek részt júniusban. Az Erdei iskola programjait úgy állítottuk össze, hogy segítse a gyerekek egészségfejlesztését. Mindig szerepel egészségvédelmi, környezetvédelmi téma a tábor programjában.

Szülők Akadémiája program, ahol a szülők igényeihez igazodva neves szakértők tartanak előadásokat.

Hagyományosan minden tanévben megrendezzük az iskolai majálist. Ekkor diákjaink sportversenyeken és kulturális programokon vehetnek részt.

A diáknapokon mindig van legalább egy egészségvédelmi témájú előadás vagy szakemberek bevonásával különféle szűrővizsgálaton vehetnek részt a diákok és tanárok.

A biológia előadóban tájékoztató faliújság van, amely érdekes témájú cikkekre, egészségvédelemmel kapcsolatos tudnivalókra hívja fel a figyelmet (1 felelős tanár)

Az iskola könyvtárában kialakítottunk egy sarkot a testi, lelki egészséggel foglalkozó kiadványoknak.

Igény szerint a szülők felvilágosítását célozva előadásokat tartunk szülői értekezleteken. A drogok és használatukhoz szükséges eszközök bemutatásával talán jobban megjegyezhetővé és felismerhetővé válnak azok a pszichés és testi tüneteket, melyek a kábítószer fogyasztáshoz köthetők.

A Toldy Ferenc Gimnázium drog prevenció terve

Az iskola a primer prevenció terepe, tehát cél a drogmentesek megóvása. Természetesen az iskola lehetőségeihez igazodva segítséget kell nyújtanunk a droghasználók kezeléséhez is.

Képessé kell tennünk diákjainkat a drogok tudatos elutasítására. Az iskolának választ kell találnia mindkét okra, amely a droghasználók motivációjaként kimutatható.

a, A fiatalok egy része élményt keres, a szer által elérhető eufória miatt nyúl a droghoz. A drogfogyasztás mára már nem tekinthető egy szubkultúra részének, hanem egész generációkra kiterjedően a szórakozáshoz kötődő magatartásforma.

b, A fiatalok másik csoportja az életükben bekövetkező problémák lehetséges megoldásaként tekint a drogra, illetve bizonyos érzelmi állapotok orvoslására használja azokat.

Mindkét helyzetre alternatívát kell felmutatnunk és érzékeltetni kell segítő elfogadásunkat a diákokkal.

Az iskolai prevenció:

- Korrekt tájékoztatást nyújt a szerekkel kapcsolatban kitérve a szerhasználat következményeire. Az illegális szerekkel egy időben kiterjed a legális szerekre (alkohol, dohány ...)
- Beépül az iskolai nevelés egészébe és bekerül az iskola dokumentumaiba pl. Pedagógiai programba, a különféle tantárgyak tantervébe (Kötelező jelleggel foglalkozunk vele az osztályfőnöki órákon).
- Szerepelnek benne kampányjellegű elemek (egészségnap, előadások...) a rendszeres munka kiegészítéséül.
- A különböző korosztályok specifikus igényeinek megfelelően évfolyamokra lebontott konkrét feladatokat tartalmaz.
- Bevonja a szülőket is a munkába.
- Az iskolai prevenció fő színtere az osztályfőnöki óra. A tanulók aktivitására építő módszerekkel, az életkori sajátosságokat figyelembe véve formáljuk tanulóink droggal kapcsolatos attitűdjét.

VII. évfolyam

A hangsúly a személyiség fejlesztésén van. Miután éppen formálódó osztályokról van szó, diákjaink figyelmét az önismeret fontossága mellett a közösség fontosságára is fel kell hívnunk. A közösség segítséget jelenthet kritikus helyzetekben. Az osztályfőnöki órákon a drámajátékokon kívül az e tárgykörrel foglalkozó egyesületek, alapítványok...(Kava Műhely, Momentán társulat, Kompánia alapítvány, Nyitott kör.alapítvány...) programjainak valamelyikét is segítségül hívjuk a cél eléréséhez.

VIII. évfolyam

Folytatva az előző év programjait a fenti csoportok célzottabb témájú foglalkozásaiból választunk. Az év hangsúlyos témája a dohányzás. A dohányzás következményeit bemutató filmek (Tini akták) levetítésével és megbeszélésével illetve az iskolánkban régóta használt eszközök („cigi-gép”) szemléltető erejének felhasználásával ezen legális drog elutasítását igyekszünk elérni.

IX. évfolyam

Ezen az évfolyamon az alkohol fogyasztás, alkoholizmus témáját járjuk körül. Külső előadók meghívásával, színházi foglalkozások szervezésével, filmvetítések (Tini akták, Móra kiadó filmsorozata...) látogatásával érjük el, hogy diákjaink helyes döntéseket tudjanak hozni. Az „alkohol legális drog” témakör lehetőséget ad a probléma társadalmi hatásainak megbeszélésére és a segítő szervezetek (Névtelen alkoholisták...) bemutatására is.

X. évfolyam

Az év során az illegális drogok fogyasztásával kapcsolatos témák kerülnek a központba. A diákok érettségéhez igazodva választunk a drog prevencióval foglalkozó szervezetek komplex (lehetőleg a tanév nagy részére kiterjedő) program ajánlatai közül. Az iskolai könyvtár filmjeihez (Dealer...) kapcsolódó eszmegbeszéléseken erősítjük a drogok elutasításának választását diákjainkban.

XI. évfolyam

XI. évfolyamon fontos, hogy diákjaink alaposabban megismerkedjenek a drogfogyasztás egészségügyi és szociális következményeivel. A filmvetítés és a filmhez kapcsolódó előadó meghívása (Karesz végakarata...) ebben az évben is jó módszer. Mindenképpen alkalmat találunk arra, hogy

egészségügyben dolgozó szakember segítségével (Zacher Gábor...) ismertessük meg diákjainkat a realitásokkal.

XII. évfolyam

A végzősök már megfelelő ismeretekkel rendelkeznek és elég érettek ahhoz, hogy a drogfogyasztás súlyosabb társadalmi hatásait is megismerjék. A kerületi bűnüldöző szervek tájékoztatása illetve pl. egy bírósági tárgyalás meglátogatása révén megerősítjük bennük a drogok személyes elutasításának helyességét, ugyanakkor a társadalmi felelősségvállalás, segítőkészség szükségességére is ráirányítjuk a figyelmüket.

Külön figyelmet szentelünk rendkívüli szülői értekezletek keretében a szülők felvilágosításának. Az iskolai prevenció eredményessége megkívánja, hogy az iskola pedagógusai a témával kapcsolatos továbbképzéseken vegyenek részt.

7. A környezeti nevelés programja

150 éves épületünk, az új tornacsarnok és iskolánk különleges elhelyezkedése segíti környezeti nevelési céljaink elérését, hiszen az igényes környezet már magában is kedvezően befolyásolja a gyerekeket. Adott tehát a lehetőség a környezeti nevelés egyik területének – az épített környezetnek és a városi életnek – aktív megismerésére és az itt szerzett tapasztalatok feldolgozására. Ugyanakkor az ódon épület feladatokat is ad számunkra, hogy kellemesebbé tegyük a mindennapi iskolai életet. A városi életmód sajnálatos velejárója, hogy diákjaink közül csak kevesen vannak mindennapi kapcsolatban a természettel. Ez arra is ösztönöz, hogy külön programokon ismertessük és szeretessük meg diákjainkkal a természeti környezetet.

Céljaink

Hosszú távú célunk, hogy diákjaink környezettudatos polgárokká váljanak. Ennek érdekében tanítványainkban ki kell alakítanunk és meg kell erősíteniük:

- a személyes felelősségen alapuló környezettudatos életvitel iránti igényt, a környezetkímélő életmódot
- az egészséges életmód igényét
- a környezetkímélő életmód iránti igényt és annak gyakorlását
- a természetes és épített környezet szeretetét és az értékek iránti felelős magatartást,
- az igényt ennek a szemléletnek a megőrzésére
- a globális összefüggések felismerése és megértése iránti igényt, a kritikus szemléletű gondolkodásmódot
- az aktív közreműködést kisebb és nagyobb közösségeiben a környezettudatos szemlélet elterjesztésében

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Tanórákon:

- a szaktárgyi órákon (biológia, földrajz, kémia, fizika) az adott témának megfelelő ökológiai információk átadása, a környezetért felelősséget viselő attitűd kialakítása. Célunk, hogy diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, és megismerjék az ebben a témában elérhető információs forrásokat is.
- a többi órán a tananyaggal kapcsolatosan felbukkanó lehetséges alkalmakkor a tantárgynak megfelelően térünk ki a környezetre, annak jobb megismerésére és védelmére

Osztályfőnöki órák:

- környezet- és természetvédelmi órákat tartunk
- játékok, kiselőadások tartása, jeles napok ünneplése

Nem hagyományos tanórai keretben:

- minden évben erdei iskolai oktatásban vesznek részt iskolánk 7. évfolyamos diákjai. A speciális órarend szerint összeállított programban a fő szempont a természeti környezet – a növények, állatok, geológiai képződmények - alaposabb megismerése és megértése, valamint a természetben való tájékozódás módjainak megismerése és gyakorlása. Ugyanilyen fontos az aktuális és globális környezet- és természetvédelmi témák megbeszélése, megvitatása.
- az éves oktatási programban szereplő tanulmányi kirándulások programjainak összeállításánál az osztályfőnökök nagy súlyt helyeznek arra, hogy a gyerekek megismerhessék az ország különböző területeit, hazánk tájait, városait, az épített és természeti környezet értékeit.

Tanórákon kívüli programok:

- iskolai és országos versenyeken való részvétel
- évenként papírgyűjtési akció
- a Toldys Diáknapi eseményei (házi döntők, meghívott előadók előadásai)
- nappali és éjszakai túrák iskolai szervezésben
- az évente megtartott toldys tábor szekciói között gyakran szerepel környezetismereti program
- esetenként ökológiai tábor szervezése, lehetőleg a nomád életforma megismertetésére és a környezettudatos életmód bemutatására.

Anyagi erőforrások

- Toldy Ferenc Alapítvány: rászorultsági alapon támogatja a tanulók kiránduláson, táborokban, erdei iskolában való részvételét. Ezenkívül lehetőség van arra is, hogy a tábori, erdei iskolai munkához szükséges eszközök vásárlását is segítse az alapítvány.
- Pályázatok

Személyi feltételek

- szakos tanárok a tanórán, valamint a nem hagyományos tanórai illetve tanórán kívüli programokon
- osztályfőnökök az osztályfőnöki órán és egyéb, az osztályt érintő nem hagyományos tanórai illetve tanórán kívüli programokon
- a szabadidő szervezők illetve az adott programokért felelős tanárok a nem hagyományos tanórai illetve tanórán kívüli programokon
- a környezeti nevelést érintő programokat a területért felelős igazgatóhelyettes, valamint a környezetvédelmi felelős tanár hangolja össze

Pedagógus továbbképzés

Támogatjuk azoknak a pedagógusoknak a továbbképzési kérelmét, akik a hétévenkénti kötelező továbbképzést érdeklődésük szerinti környezeti nevelési témában kívánják teljesíteni.

8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus helyi intézményi feladatai:

A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi a munkáját. Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről, a 20/2012 EMMI rendelet a 33/1992. évi törvény a közalkalmazottak jogállásáról, a Toldy Ferenc Gimnázium Pedagógiai Programja, Szervezeti és Működési Szabályzata, Házi rendje, az iskola egyéb belső szabályzatai, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, továbbá az igazgató, ill. az igazgatóhelyettesek utasításai alkotják. Feladatát az intézmény igazgatójának, vagy az általa kijelölt igazgatóhelyettesek irányítása és ellenőrzése alatt végzi.

Általános, pedagógiai feladatai:

- Tevékenysége azokat a tanórai és tanórán kívüli teendőket foglalja magában, amelyek az intézmény rendeltetése szerinti nevelő-oktató munkából az egyes munkaköröknek megfelelően minden nevelőre kötelezően vonatkoznak.
- Munkáját a Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és elvek szellemében az alábbiak szerint végzi:
 - A Pedagógiai Program elvei és tartalma alapján végzi oktató-nevelő munkáját.
 - Nevelő-oktató tevékenysége keretében gondoskodik a tanulók testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről.
 - Figyelemmel kíséri és elősegíti a tanulók fejlődését.
 - Rendszeresen tájékoztatja a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről.
 - A diákokkal történő kapcsolattartás, kommunikáció során minden alkalommal a tanári helyzetének megfelelő módon, nevelési feladataival összhangban, azokat megvalósítva viselkedik.
 - A szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ ad.
 - Munkája során felel a Házi rend betartásáért és betartatásáért.
 - Munkatársaival kapcsolatban magatartását a kollegialitás elve vezérel, gondoskodik a nevelőtestület és az iskola tekintélyének megőrzéséről
 - Ápolja az iskola hagyományait
 - Részt vesz a gyermekvédelmi tevékenységben, amennyiben jelzi a gyermekvédelmi problémákat (osztályfőnöknek, gyermekvédelmi felelősnek, iskolavezetésnek) és együttműködik a kollégákkal és a szülőkkel azok megoldásában
 - Szükség esetén együttműködik az iskolai diákönkormányzattal
 - Felel a tanterem rendjéért, tisztaságáért, ennek biztosítására kötelezi a diákokat.
 - Felel az átvett – az oktatást segítő – eszközökért, azok megóvásáért, takarékos használatukért. Kötelessége gondoskodnia az eszközök biztonságos tárolásáról.
 - Ismeri a munkakörére vonatkozó jogszabályokat, helyi szabályzatokat, iskolai körleveleket és egyéb dokumentumokat (tanév rendje, havi ütemterv, ügyeleti rend, órarend stb.).
 - Ismerteti a diákokkal az iskolai körleveleket és hirdetményeket.
 - A nevelés-oktatást a türelmesség elve alapján végzi
 - Figyelemmel kíséri, hogy tanítványait világnézeti, lelkiismereti vagy politikai meggyőződése miatt hátrány ne érje
 - Baleset vagy vészhelyzet esetén a Balesetvédelmi, ill. a Tűz és Munkavédelmi Szabályzatnak megfelelően megteszi a szükséges intézkedéseket.
 - A tanulók emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartja
 - Öltözködése, magatartása és beszédstílusa a tanárral szemben támasztott társadalmi elvárásoknak minden alkalommal megfelel
- Részt vesz az iskolai rendezvényeken (tanévnnyitó, tanévzáró, ballagás, október 23-i és március 15-i ünnepély)
- Kötelessége bejelenteni máshol létesített munkaviszonyát, és az ebből származó elfoglaltságait.
- Személyi adataiban történt változást (név, lakcím) az igazgatónak azonnal jelenti.
- Szabadságának megkezdésekor a szabadság idején érvényes elérhetőségét az igazgatónak jelenti.

Szaktanári feladatai:

- Szaktanári munkáját a tantárgyfelosztás alapján készült órarend (1. sz melléklet) szerint végzi.
- Munkáját a helyi tantervvel összhangban álló tanmenet alapján végzi.
- A tanítási órán minőségi munkát végez (felkészülés, szervezés, ellenőrzés, értékelés). Nevelő- oktató tevékenységében, a tájékoztatást és az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan nyújtja. Ismeri és munkája során alkalmazza a pedagógia és az általa tanított tantárgy(ak) tanításmódszertanának újdonságait, korszerű elemeit.
- Részt vesz az oktató-nevelő munkával összefüggő megbeszéléseken, értekezleteken (nevelőtestületi értekező, munkaközösségi értekező, osztályozó konferencia, mikroértekező, ill. minden más, az iskolavezetés által elrendelt értekező)
- Az osztályozó konferenciákon és a mikro-értekezleteken beszámol az osztály, ill. egyes tanulók előmeneteléről, a szakórákon szerzett, a kollégák számára is hasznos tapasztalatokról.
- Elvégzi azokat az adminisztratív és szervezési feladatokat, melyeket az intézmény nevelő-, oktató munkája tesz szükségessé, illetve amelyeket az érvényben lévő jogszabályok előírnak. Felelős az adminisztráció pontos, a belső szabályzatokban megfogalmazott, idő szerinti vezetéséért.
- Részt vesz az iskola szülői értekezletein (az első évfolyam első szülői értekezletén, ill. szükség esetén más esetben is), fogadóórát tart, szükség esetén, egyeztetett időpontban máskor is kész személyes megbeszélésre a diákok szüleivel.
- Tankönyvet a szakmai és a pénzügyi szempontok figyelembevételével, a munkaközösség- vezető jóváhagyásával választ
- A taneszközöket egy tanévre átveszi, majd a tanév végén elszámol azokkal.
- Az általa átvett eszközöket megőrzi, hiány esetén anyagi felelősséggel tartozik.
- Munkája során a tanulók értékelését és minősítését rendszeresen, a számonkérés megfelelő formáit alkalmazva, az iskola szabályzatainak megfelelően elvégzi. Értékelését minden esetben indokolja, a tanuló által elkövetett hibákat egyértelműen javítja.
- A Házirendben foglaltaknak megfelelően a tanulók számára a témazáró dolgozatot előre jelzi, a dolgozatokat lehetőségei szerint minél korábban, de legkésőbb 15 munkanapon belül értékeli és az eredményt a tanulókkal ismerteti.
- Felelős a tanítási óra rendjéért, pontos kezdéséért és befejezéséért.
- A tanulók órai és otthoni munkáját rendszeresen ellenőrzi és értékeli.
- Ügyeletet, helyettesítést végez.
- Az igazgató utasítására (délután, esetenként esti órákban is) köteles iskolai rendezvényen ügyeleti feladatokat ellátni.
- Betegség vagy előre nem látható akadályoztatás esetén értesíti az igazgatót. Minden más, indokolt távolmaradás esetén előzetesen engedélyt kér az Igazgatótól.
- Tevékenyen közreműködik a munkaközösség munkájában, részt vesz a bemutató órákon.
- Oktató-nevelő munkája során ellátja a tehetséggondozás, tehetség-kiválasztás (pl. versenyfelkészítés), ill. a felzárkóztatás feladatát, tevékenységét.
- Jogszabály által meghatározott időszakonként és módon szakmai továbbképzésen vesz részt.
- Igazgatói utasítás alapján írásbeli vizsgán felügyel, vizsgadolgozatot javít, szóbeli vizsgán vizsgál, ill. vizsgabizottsági feladatokat lát el. Ez a kötelezettsége vonatkozik minden iskolai vizsgára (érettségi-, felvételi-, osztályozó-, javító-, szintfelmérő- és hatosztályos vizsga).

Az osztályfőnök feladatai

- Az iskola pedagógiai elvei szerint, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve neveli osztályának tanulóit.
- Segíti az osztályközösség kialakulását.
- Törekszik megismerni tanítványai személyiségét.
- Együttműködik az osztályban tanító pedagógusokkal, segíti és esetenként összehangolja munkájukat, látogatja óráikat. Észrevételeit és esetleges problémáit az érintett nevelőkkel megbeszéli.

- Aktív kapcsolatot tart fenn a szülőkkel, a tanítványait oktató-nevelő tanárokkal és a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén külső szakértő segítségét kéri.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét és szükség esetén megteszi a megfelelő intézkedéseket.
- Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók szorgalmát, magatartását, a velük kapcsolatos észrevételeit tanártársai elé terjeszti. Az osztályozó konferenciára felkészül, azt az ügyrendnek megfelelően vezeti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (elektronikus napló vezetése, félévi és év végi statisztikák, törzskönyv, beírási napló, bizonyítványok, továbbtanulással, vizsgákkal kapcsolatos tennivalók stb.).
- A Házirenddel összhangban engedélyezi a tanulók távolmaradását és ellátja a mulasztással kapcsolatos ügyviteli és nevelői feladatokat.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, közreműködik az osztály tanórán kívüli tevékenységének szervezésében.
- Tájékoztatja a diákokat az őket érintő kérdésekről (versenyek, vizsgák, pályázatok, ezekkel kapcsolatos határidők stb.).
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, kitüntetésére (a tanulók és a kollégák véleményét figyelembe véve).
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösségi értekezleteken és a munkaközösség munkájában.
- Az osztályfőnöki órák során feldolgozza az iskola helyi tantervében felsorolt témaköröket.
- Segíti a tanulók pályaválasztását, pályaaorientációját, azok személyisége ismeretében.

Az osztályfőnök-helyettes feladata

- Segíti az osztályfőnök munkáját.
- Részt vesz az osztály tanulmányi kirándulásán.
- Szükség esetén helyettesíti az osztályfőnököt.

A munkaközösség-vezető feladatai

- Irányítja a munkaközösség tevékenységét, figyelemmel kíséri a munkaközösség tagjainak szakmai munkáját és részt vesz annak értékelésében.
- Részt vesz a munkaközösség-vezetői értekezleteken.
- Összehívja és vezeti a munkaközösségi értekezleteket.
- Szakterületének megfelelően részt vesz az iskola pedagógiai programjának, helyi tantervének fejlesztésében.
- A munkaközösségi tagok javaslata és az iskolai munkaterv alapján szeptember 30-ig összeállítja a munkaközösség éves munkatervét.
- Javaslatot tesz a szakterületéhez tartozó tantárgyakat illetően a tantárgyfelosztásra.
- Szakmailag ellenőrzi a szakterületéhez kapcsolódó tanmeneteket.
- Bemutató foglalkozásokat szervez.
- Rendszeresen órát látogat a munkaközösség tagjainál, azokat szakmailag kollégáival értékeli.
- Figyelemmel kíséri a szaktárgyára vonatkozó módszertani eljárásokat és azokat közvetíti kollégái felé.
- Felelős a tanórán kívüli, a szakcsoportját érintő tevékenységekért (pályázat, verseny stb.) Ezeket a munkatervben is rögzíti.
- Szakmailag ellenőrzi és aláírásával igazolja a tankönyvrendeléseket.
- Javaslatot ad eszközök és szakkönyvek beszerzésére.
- Figyelemmel kíséri a munkaközösségre vonatkozó továbbképzéseket és pályázatokat.
- Segíti a munkaközösségben dolgozó pályakezdő tanárok munkáját.
- Felelős a szakterületének megfelelő iskolai mérések és vizsgák szakmai színvonaláért.

A szertárfelelős feladatai

- Gondoskodik a szertár rendjéről és a szertári felszerelés biztonságáról.
- Figyelemmel kíséri az eszközök állapotát és jelzi a szükséges javítási igényt.
- Javaslatot tesz az eszközbeszerzésre.
- Közreműködik a leltározásban.
- A vonatkozó szabályzat szerint ellátja a mérlegfelelősi teendőket.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő tanár feladatai

- az iskola pedagógiai programjához kapcsolódó tanórán kívüli foglalkozások, programok előkészítése, szervezése
 - közreműködik az iskolai táborok szervezésében
- a pedagógiai programhoz nem kötődő szabadidős tevékenység előkészítése, szervezése
 - szervezi, előkészíti a különböző iskolai klubdelutánokat, zenés-táncos összejöveteleket
- a tanulóközösség, diákönkormányzat programjainak segítése
- összekötő feladatot lát el az iskola diákönkormányzatával

Az iskola gyermekvédelmi felelősének feladatai

- Az osztályfőnököket tájékoztatja a veszélyeztetettség kritériumairól, segít az osztályfőnököknek a veszélyeztetett tanulók felkutatásában, kiszűrésében.
- Tájékoztatja a 7. évfolyamra járó gyerekek szüleit az iskolai gyermekvédelmi és drogprevenációs tevékenységről és felhívja a szülők figyelmét a gimnáziumra való átállás nehézségeire (ez mit jelent?). Megjelöli fogadóórájának időpontját.
- Egyéni beszélgetéseket folytat a veszélyeztetett, támogatásra szoruló gyerekekkel és azok szüleivel, indokolt esetben tanulmányozza a tanuló családi – otthoni környezetét.
- Nyilvántartást vezet, feljegyzéseket készít a veszélyeztetett tanulókról.
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek számára anyagi támogatást igényel, segélyek kiutalását kéri, és részt vesz azok szétosztásában.
- Képviseli a gyermekek érdekeit fegyelmi tárgyaláson.
- Elkészíti az iskolai drogstratégiát, és főbb célkitűzéseit beépíti a pedagógiai programba.
- Szakemberek segítségével megszervezi a tanulók életvitelére, életmódjára, drogfogyasztási szokásaira vonatkozó átfogó felmérést és következtetéseket von le az iskolai droghelyzetre, és a szükséges teendőkre vonatkozóan.
- Segítséget nyújt a drogprevencióban közreműködő pedagógusoknak, és támogatja drogprevenációs továbbképzésüket.
- Szülői értekezleten tájékoztatást ad a szülőknek a drogfogyasztás pszichés és testi tüneteiről, a drogprevenációval kapcsolatos teendőkről, a drogfogyasztás kockázati tényezőiről, jogi háttéréről, a kezelőhelyekről és az ott folyó gyógykezelésekről.

A tanárképzésért felelős koordinátor feladatai

- Az egyetemi koordinátor az Eötvös Loránd Tudományegyetem Gyakorlólhelyeként működő Toldy Ferenc Gimnázium és az ELTE PPK Tanárképzési és -továbbképzési Központja (TatoK) közötti folyamatos kapcsolat fenntartója, ellátja a képzés szakmai felügyeletét és irányítja az egyetemi hallgatók pedagógiai gyakorlatát.
- Az iskolánkba érkező tanárjelölteket ő fogadja, megtartja számukra a gyakorlatindító tájékoztatót.
- A jelölteket beosztja a vezetőtanárok között, és segít a kapcsolatfelvételen.
- Megtartja a jelöltek számára a komplex képzést, melynek keretében megismerteti őket az iskola életét szabályozó dokumentumokkal.
- Felhívja a jelöltek figyelmét az adott szaktárgyi munkaközösség által szervezett módszertani bemutatókra, iskolai rendezvényekre stb. és biztosítja a jelöltek igény szerinti részvételét ezeken a rendezvényeken.

- Segít a nem saját vezetőtanár által tartott szakos és egyéb órák látogatásának megszervezésében.
- Az iskolavezetés részéről részt vesz a vizsgatanításokon.
- Ő igazolja a TKN 410 számú tanegység (általános oktatási-nevelési gyakorlat) teljesítését az igazolólapon, a minősítésen és a tanárjelöltek indexében.
- Gondoskodik a tanárjelöltek munkájáról készült dokumentáció eljuttatásáról a TatoK-ba.
- Az iskolában dolgozó vezetőtanárok munkáját összehangolja.

Az iskola könyvtárosának feladatai

- Gondoskodik a könyvtár rendjéről és a könyvtári felszerelés biztonságáról.
- Felelős a könyvtári állományért.
- A nyitvatartási időben biztosítja a diákok és az iskola dolgozói számára a kölcsönzést és az olvasóterem használatát.
- Biztosítja a könyvtár megfelelő használatához szükséges körülményeket, a helyben tanulás, olvasás feltételeit.
- Az iskolavezetéssel egyeztetve gondoskodik a könyvtár állományának fejlesztéséről.
- Közreműködik az iskolai jutalomkönyvek beszerzésében.
- Figyelemmel kíséri az eszközök állapotát és jelzi a szükséges javítási igényt.
- Felel a könyvtári szabályzat aktualitásáért.
- Közreműködik a leltározásban.

9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, gyermekvédelem

Gimnáziumunk tanulóinak túlnyomó többsége rendezett, megfelelő anyagi körülményekkel rendelkező családban nevelkedik. Ennek köszönhető, hogy a veszélyeztetett diákjaink arányszáma lényegesen elmarad az országos átlagtól. Ugyanakkor vannak olyan speciális problémák, melyek iskolánkat is érintik, és kezelésükről gondoskodnunk kell.

A gyermekvédelem terén a legfontosabb szerepe az osztályfőnöknek van. Elsősorban az ő feladata, hogy földerítse az esetleges problémákat, szükség szerint tájékoztassa az osztályban tanító pedagógusokat, az iskola vezetését és a gyermekvédelmi felelőst, illetve összehangolja az osztályban tanító pedagógusok tevékenységét. Iskolai szinten a gyermekvédelem irányítója a gyermekvédelmi felelős.

A gyermekvédelem része az iskolai drogprevenciós stratégia.

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küszködő tanulókkal az osztályfőnök illetőleg valamennyi a tanulót tanító tanár foglalkozik. Az osztályfőnök egyéni beszélgetések illetve a tanári kar tagjaival valamint a szülővel, gondviselővel folytatott konzultációk során feltárja a problémák okát, jellegét és gyakoriságát. Mindezek figyelembevételével az iskolavezetés, az osztályfőnök illetve a tanári kar a szülőkkel közösen dönt a gyermek érdekében a további teendőkről. Amennyiben az iskola lehetőségein túl szükség van szakember segítségére, a gyermekvédelmi felelős a Nevelési Tanácsadóhoz vagy a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatához utalja be a tanulót. Rendszeres kapcsolattartással figyelemmel kíséri a tanuló helyzetének alakulását és tájékoztatja az érintetteket.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az iskolánkba jelentkezők nagy száma lehetővé teszi, hogy az átlagosnál tehetségesebb és motiváltabb diákok járjanak intézményünkbe, így a leszakadók aránya igen alacsony. Elsősorban a haladó idegen nyelvből fordul elő a kezdő évfolyamokban a leszakadás, itt a lehetőség szerint a tudásszint figyelembevételével alakítjuk ki a csoportbeosztást, illetve felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.

Az esetleges leszakadás okainak feltárása a szaktanárok illetve az osztályfőnök feladata, ők készítенek egyénre szabott programot a felzárkóztatásra, amelynek részét képezi az esetenkénti egyéni foglalkozás is.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

Az iskolai tehetséggondozást állandó munkacsoport irányítja. A munkacsoport kidolgozza az iskola tehetséggondozási stratégiáját és nyomon követi annak megvalósulását. Követi és gyűjti a tehetségfejlesztéssel kapcsolatos régebbi és újabb szakirodalmat (*tanulmányköteteket, a kutatások eredményeit összegző kiadványokat és a folyóiratokban megjelent közleményeket*). A tematikus gyűjtemény az iskolai könyvtárban tanulmányozható. A tanári szobában és az épület folyosóján tehetségfalat (*hirdetőt*) létesít.

Kapcsolatot épít ki a *Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségével*, a *Kutató Diákok Országos Szövetségével* (KutDiák), a *Kutató Diákokért Alapítvánnyal*, a *Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézetben működő tehetségfejlesztő csoporttal* (*Magyar Génius Tehetségsegítő Program – Tehetségáló*), a *Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karán (DE BTK) működő Pedagógiai Pszichológia Tanszékkel* (a magyarországi tehetséggondozás központjával).

Tanévenként legalább két alkalommal – elméleti és módszertani – előadást szervez a tehetség témakörben. A munkacsoport nyomon követi a tehetségfejlesztéssel kapcsolatos tanári továbbképzéseket. A legjobbnak tűnő képzésekről ajánlásokat állít össze a pedagógusok számára.

A tanulmányi versenyeket és a vetélkedőket a tehetségfejlesztés szempontja mentén is rangsorolja, értékeli, továbbá ajánlásokat fogalmaz meg a nevezést / részvételt illetően.

Az osztályfőnökök és a szaktanárok segítségével feltérképezi a tehetséges tanulók körét. Javaslatokat tesz az iskolai tehetségfejlesztés lehetőségeire és alkalmaira, a tantárgyi tanítás terén szorgalmazza és összehangolja a programok kidolgozását és kipróbálását. Feltérképezi az interdiszciplinaritás lehetőségeit, közvetít a különböző szak- és tudományterületek között.

Számon tartja a tantárgyi tanuláson kívül megmutatkozó speciális képességű diákokat. Felméri, hogy az iskola milyen támogatást nyújthatna számukra képességeik fejlesztése érdekében, ugyanakkor arra is törekszik, hogy bevonja őket az iskolai életbe.

A tehetséggondozás a hatosztályos gimnázium kiemelt feladata. A tehetséggondozást szolgálják az órateremben megjelenített választható illetve magasabb óraszámú választható tantárgyak, valamint a tanórán kívüli foglalkozások, a különböző szakkörök, diákkörök egyaránt. Matematikát csoportbontásban és emelt szinten, idegen nyelvet minden tanuló számára emelt óraszámú és csoportbontásban tanítunk. A természettudományos tárgyak esetében egy-egy évfolyamon csoportbontás biztosítja a hatékonyabb oktatást. Ugyancsak csoportbontásban tanítjuk a retorika tantárgyat is. Az utolsó két évfolyamon a tanuló az általa választott tantárgyat emelt szintű csoportban tanulja.

A nyelvtanítás területén fontosnak tartjuk a beszédkészség fejlesztését, ezért lehetőségeink szerint anyanyelvű beszélgetőpartnert biztosítunk csoportjainknak.

Nagy súlyt fektetünk a különböző tanulmányi versenyekre, mind országos, mind iskolai szinten. Az ezekre való felkészítés – szükség szerint egyéni foglalkozás keretében – a szaktanárok kiemelt feladata. A diákokat jutalmakkal is ösztönözzük az eredményesebb szereplésre, amelyeket március 15-i és a tanévzáró ünnepség keretében adunk át. Kiemelkedő diákjainkat az iskolát támogató alapítványok díjakban részesítik.

A Toldy Akadémia a tehetséggondozás sajátos területe, melynek lényege, hogy toldys diákok tartanak előadásokat társaiknak és tanáraiknak.

A Toldy Akadémia ülését a Toldys Diáknapok (TDN) időszakában tartjuk meg. Az előadások legfeljebb 25 perc időtartamúak lehetnek. Az előadások témáihoz zsűritagokat kérünk fel, lehetőleg olyan szakembereket, akik toldys diákok voltak. A Toldy Akadémia nem hagyományos tanulmányi verseny: nincsenek felkészítő tanárok (bár az előadó egyeztethet szakemberekkel), a választható témák köre sokkal szélesebb, mintha tantárgyi megkötöttségek lennének, s bár a zsűri csak egy előadót választ meg a testület tagjává, minden „versenyző” könyvjutalmat kap az előadás megtartásáért, s további díjakat (közönségdíjat, a zsűrielnök díját, igazgatói különdíjat és a diákzsűri elismerését) is átadnak. A győztes Thury Levente (egykori toldys diák, képzőművész [1941-2007]) a *Toldy góleme* című kispasztikáját is jutalmul kapja.

ez a korlátozás az indulók számára igen nagy kihívást jelent. A Toldy Akadémia mindig hatalmas érdeklődést vált ki. Iskolánk fizika előadója megtelik, s a diákok két órán keresztül feszült figyelemmel kísérik az előadásokat. A közönségsvavazás idején a zsűri meghozza döntését, majd a tekintélyes testület tagjai szóban is értékeli az előadásokat. Az eredményhirdetés és a jutalmak átadásának része, hogy a Toldy Akadémia tagjává választott diák egy talárt is magára ölthet. A programról iskolánk honlapján és a Toldy Ferenc Gimnázium évkönyvében is beszámolunk

A tehetséggondozás fontos területei az 5. fejezetben taglalt tanórán kívüli tevékenységek is.

10.A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az iskolai diákönkormányzat felépítését, szerveit és működését a diákönkormányzat működési rendje szabályozza, amelyet a nevelőtestület hagy jóvá.

A diákönkormányzatnak joga van a diákságot képviselni, valamint véleményt nyilvánítani és javaslatot tenni az iskola működését érintő minden kérdésben.

A tanulók nagyobb közösségének az egy évfolyamot meghaladó tanulólétszám számít.

A nevelőtestület és a tanulóközösségek valamint a diákönkormányzat kapcsolata:

- A diákönkormányzat munkáját segítő tanár hangolja össze.
- A diákparlamenten az iskola vezetősége képviselteti magát.
- A diákönkormányzat képviselői minden félév kezdetekor az iskola vezetőivel együtt áttekintik a diákságot érintő ügyeket.
- A diákönkormányzat képviselői illetve az iskola vezetősége a rendszeres kapcsolattartáson túl is kezdeményezhetnek megbeszéléseket.

A tanulóközösségek, valamint a diákönkormányzat a hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt a véleményezés tárgyát képező írásos anyagot ill. a szabályzattervezetet az igazgatónak adja át, aki gondoskodik annak nevelőtestület elé terjesztéséről.

A nevelőtestület értekezletére a diákönkormányzat tanuló képviselője is meghívható.

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának fóruma a diákparlament.

A diákönkormányzat a saját szervezeti és működési szabályzata alapján működik.

11.A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

A Toldy Ferenc Gimnázium vezetősége és nevelőtestülete egyaránt fontosnak tartja a folyamatos kapcsolatot az iskolahasználókkal - diákokkal, szülőkkel, kerületi polgárokkal és a szélesebb társadalommal. Ez egyfelől mind szélesebb körű tájékoztatást jelent az iskolai élettel kapcsolatban, másfelől az érintettek bevonását a döntéshozatalba. Ennek érdekében az iskola minden esztendőben évkönyvet és egyéb tájékoztató *dokumentumokat* ad ki, valamint működteti, illetve segíti működni az iskolai életet befolyásoló *döntéshozó szervezeteket* (Diákönkormányzat, Iskolaszék, Szülői Munkaközösség). Emellett törekszünk a szülők, volt diákjaink (Toldy Öregdiák Egylet) és egyéb iskolahasználók bevonására az iskola életébe.

Tanulói részvétel

A diákság és az iskola kapcsolata a tanórákon és azokon kívül céljaink megvalósítása szempontjából meghatározó tényező, pedagógiai programunk majd minden részében utalunk rá. Ez a kapcsolat számos formális és informális elemből áll, a mindennapos tanár-diák kapcsolaton keresztül az iskolai közösségi élet változatos formáig. Kiemelt szerepük van ebben az osztályfőnököknek, elsősorban az ő feladatuk, hogy folyamatosan figyelemmel kísérjék az osztályukba járó diákok iskolai pályafutását, tájékozódjanak helyzetükről és tájékoztassák a tanulókat az őket érintő kérdésekről.

Szülői részvétel

A szülők részére az évkönyv, az iskola honlapja, az iskolavezetés levelei, az ellenőrző könyv bejegyzései, az évente legalább két alkalommal megrendezett szülői *értekezletek* és általános fogadóórák szolgáltatják a legfontosabb információkat. Ezeken az alkalmakon kívül minden pedagógus valamint az iskola vezetői is hetente tartanak fogadóórát, illetve megbeszélés szerint készek fogadni a szülőket. A fogadóórák és szülői értekezletek nemcsak az információadás alkalmai, de konzultációs lehetőséget is nyújtanak, sőt, a szülői értekezletek az osztály életét befolyásoló döntéseket is hoznak. Az iskolai szintű döntések szülői befolyásolására elsősorban a *Szülői munkaközösségen*, az *Iskolaszéken*, valamint a gimnáziumot támogató Toldy Ferenc Alapítványon keresztül van mód. Az utóbbi két szervezetben 3-3 választott tag képviseli a szülőket, míg az iskolai szülői munkaközösségbe minden osztály szülői egy-egy tagot delegálnak.

Biztosítjuk a szülők részvételét az iskolai ünnepeken (évnyitó, évváró, ballagás, szalagavató bál stb.).

A szülők egy jelentős része anyagilag és egyéb módon is támogatja az iskolát.

A kerületi polgárokkal az iskola elsősorban az önkormányzaton keresztül tart kapcsolatot. Az iskola vezetősége állandó kontaktusban van a kerületi oktatási és kulturális bizottsággal, így vesz részt a gimnázium a kerületi döntések előkészítésében. Az Iskolaszék egy tagját az önkormányzat képviselőtestülete delegálja, így a képviselők betekintést nyerhetnek az iskola belső életébe, illetve részt vállalhatnak bizonyos döntésekben is.

Fontosnak tartjuk a kapcsolattartást volt diákjainkkal, elsősorban az iskolai közösségteremtés szempontjából; egy-egy találkozás valamelyik volt diákunkkal gyakran nyújt inspirációt tanulóinknak. Hagyomány az is, hogy egykori diákjaink különböző módokon segítik az iskolát. Ezeket a célokat is szolgálja a Toldy Öregdiák Egylet, illetve a Toldy Ferenc Alapítvány, amelynek működésében szintén részt vállalnak egykori diákjaink. Rendszeresen

hívunk meg volt töltsöket előadásokat tartani, és igyekszünk elérni, hogy mind többen vegyenek részt iskolai rendezvényeinken.

12.A tanulmányok alatti vizsgák rendje, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

Vizsgák, mérések

A tanulók a 8. évfolyam végén *magyar nyelv és irodalomból*, a 9. évfolyam végén *informatikából* és *történelemből*, a 10. évfolyam végén *matematikából* és szintén a 10. évfolyam végén egy egy komplex természettudományi (fizika, kémia földrajz vagy biológia) vizsgát tesznek. A tanuló teljesítményét a vizsgákon ugyancsak érdemjegyekkel minősítjük, a mérések eredményét százalékos formában tüntetjük fel.

A vizsgák és mérések rendszere

Évfolyam	Tantárgy	Vizsga			Felmérő	
		Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlat	Szóbeli	Írásbeli
7. előtt	Angol és német nyelv				X	X
8.	Magyar nyelv és irodalom	X	X			
9.	Informatika		X	X		
	Történelem	X				
	Első idegen nyelvek (angol és német)				X	X
10.	Matematika		X			
10.	Komplex természettudományi vizsga	X				
11.	Második idegen nyelv				X	X

A javító- és osztályozóvizsgák lebonyolításának rendje, felmentés a nyelvrák látogatása alól

Az iskola igazgatója évente két vizsgaidőszakot (május-június, ill. augusztus utolsó hete) határoz meg az osztályozó- és a javítóvizsgák lebonyolítására. A végzős évfolyam magántanuló diákjai számára áprilisban is engedélyezhető osztályozóvizsga. A jelentkezési határidő a május-júniusi vizsgaidőszakra május 10. az augusztusira augusztus 15. (ajánlott levél esetén a postára adás időpontját jelenti).

Javítóvizsgák letételére az augusztusi vizsgaidőszakban van lehetőség.

Az osztályozóvizsgák követelménye mindig az adott évfolyamra vonatkozó, a helyi tantervben rögzített tananyag

Az osztályozóvizsgán szerzett jegy az érvényes év végi jegy. Ezt a jegyet kell a tanév végén a bizonyítványban rögzíteni.

Amennyiben egy tanuló az általa tanult első idegen nyelvből már leérettségizett (akár közép, akár emelt szinten), újabb érdemjegyet ebből a tantárgyból már nem szerezhetsz, munkáját megfelelt/nem megfelelt minősítéssel kell értékelni. Más tantárgyakból a középszintű érettségit követően is szerezhetsz jegyet, amennyiben emelt szintű képzésen végzi tanulmányait (pl. biológia, kémia, fizika emelt szintű képzés).

Speciális szabály vonatkozik az első idegen nyelvet a 11. évfolyamon érettségivel befejező tanulóakra. A tapasztalatok szerint igen nagyszámú jelentkező miatt angol, ill. német nyelvből az első idegennyelvi tanterveket úgy kell módosítani, hogy ezen az évfolyamon a diákok a helyi tantervben előírt kötelező tananyagot az adott tanévben április 30-ig elvégezzék. Az ő esetükben az iskola előrehozott osztályozókonferenciát szervez és érdemjegyüket meghatározza. Ezt követően kezdhetik meg – még ugyanabban a tanévben – előrehozott érettségi vizsgájukat.

A 11-12. évfolyamon művészeti fakultáció látogatása kötelező. Amennyiben egy tanuló egy művészeti tárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ilyen jellegű tanulmányait egy másik művészeti fakultáción folytathatja vagy az adott tantárgyból szerez megfelelt/nem megfelelt minősítést.

A vizsgára jelentkezés a bizonyítvány és a tanuló vagy (kiskorú tanuló esetén) a szülő/gondviselő által írt kérelem benyújtásával történik. Az osztályozóvizsgára a kijelölt időpontban kell jelentkezni.

A háromtagú vizsgabizottság kijelölése az irányító igazgatóhelyettes feladata.

A javító- és az osztályozóvizsgák – az igazgató által kijelölt – időpontjáról az iskola a saját honlapján keresztül értesíti a tanulókat és a szülőket.

Az eredmény kihirdetése a bizonyítvány kiosztásával vagy írásbeli értesítéssel történik.

Ha a kiskorú tanuló az osztályozóvizsgán nem jelenik meg és távolmaradását igazolja, a szülőt értesíteni kell az újabb vizsgaidőpont kijelöléséről.

Ha a kiskorú tanuló az osztályozóvizsgán nem jelenik meg és távolmaradását nem igazolja, a szülőt értesíteni kell a mulasztásról. Ebben az esetben a tanuló a következő vizsgaidőszakban jelentkezhet osztályozó- vagy javítóvizsgára.

Az iskolai tanítási órák biztosítják az idegennyelvtudás szinten tartását, fejlesztését, ezért a nyelvi órák alól középfokú nyelvvizsga alapján felmentés nem adható.

A szóbeli felvételi vizsga követelményei

A szóbeli felvételi meghallgatás három tagú bizottság előtt történik, két részből áll, és legfeljebb 15 percet vesz igénybe, melyet 15-20 perces felkészülési idő előz meg.

Kötetlen beszélgetés keretében mérjük a tanulók általános tájékozottságát, gondolkodáskészségét, műveltségét, ötletességét; igyekszünk képet kapni a tanuló személyiségéről, érdeklődési köréről, műveltségéről, tájékozottságáról.

Az általános iskolai tananyaghoz kapcsolódóan is teszünk fel kérdéseket a jelentkezőknek, általuk szabadon választott tantárgyból, a következők közül: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, természetismeret.

Témakörök

(az általános iskola 5. osztályának és a 6. osztály első féléves anyagának alapján)

Matematika

műveletek és azok sorrendje az egész és a racionális számok halmazában
adott tulajdonságú ponthalmazok ismerete, szerkesztése, csoportosítása
terület- és felszínszámítás

alapvető számelméleti ismeretek, oszthatóság alkalmazása
egyszerű egyismeretlenes egyenletek megoldásának alkalmazása szöveges feladatokban

Magyar nyelv és irodalom

ismeretlen szöveg értése, értelmezése
szóképek, ritmus felismerése, verstani ismeretek
szófajok, toldalékok, alapvető mondatrészek felismerése

Történelem

- egyetemes történelem: ókori Kelet; ókori Görögország és Róma; az Iszlám;
Nagy Károly birodalma; Élet a középkori városokban
- magyar történelem: a magyarság őstörténete; Szent István és az államalapítás; Szent László és Könyves Kálmán; II. András és az Aranybulla; IV. Béla és a tatárjárás

Természetismeret

házunk, kertünk, erdők, mezők növényei és állatai
földrajzi helymeghatározás, térkép
időjárási tényezők, nagy éghajlati övezetek a Földön
a földfelszín formakincse
vizeink felszín alatt és felett
házunk nagy tájai

13.A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanulói jogviszony létesítésének feltételeit illetve a felvételi eljárást a Nkt.-en túlmenően évente a miniszter rendeletben szabályozza. Az iskola ezek alapján minden év október 31-ig az iskolai honlapon nyilvánosságra hozza a felvételi rendjét. A tanulói jogviszony létesítésének és fenntartásának további feltétele, hogy a tanuló illetve a kiskorú tanuló szülője elfogadja iskolánk pedagógiai programját és beiratkozáskor az erről szóló nyilatkozatot aláírja.

Az iskolánkba jelentkező 6. évfolyamos tanulók a felvételi időszakban felvételi vizsgát tesznek, és felvételi meghallgatáson vesznek részt. A felvételi meghallgatás tárgyait a felvételi tájékoztatóban hozzuk nyilvánosságra. A felvételi rangsor összeállításánál a következőket vesszük figyelembe: általános iskolai bizonyítvány (5. évfolyam év vége), az írásbeli vizsga eredménye és a szóbeli meghallgatás eredménye, valamint kötetlen beszélgetés keretében tájékozódunk a tanulók tájékozottságáról, gondolkodáskészségéről, műveltségéről, kreativitásáról, együttműködési készségéről. Igyekszünk képet kapni a tanuló személyiségéről, érdeklődési köréről, tájékozottságáról. Az igazgató a felvételi eljárás szerzett pontok alapján a jelentkezőket rangsorba állítja, ami a felvételi döntés alapjául szolgál.

A külföldről jelentkezők illetve a más iskolából átjelentkezők esetében az igazgató dönt a felvételi eljárás módjáról.

14. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

A pedagógusok részére négyévenként elsősegély-nyújtó tanfolyamot szervezünk. A képzést az Országos Mentőszolgálat és a Magyar Vöröskereszt által kiadott tematika alapján tartják a mentőszolgálat szakemberei. A tanfolyamon való részvétel osztályfőnököknek, helyetteseiknek, és táborszervezőknek kötelező, a többi kollégának ajánlott.

A tanulók részére balesetvédelmi, és elsősegély-nyújtási ismeretekről az osztályfőnöki valamint a testnevelés órák keretein belül tartunk képzést.